

Vangsten en virussen op VRS Het Paradijsveld 2000

Hans Vader

Door het vele slechte weer in het naseizoen werden minder vangdagen gemaakt dan de bedoeling was. Toch zijn in 2000 op 80 dagen en drie nachten vogels geringd op het ringstation. Bovendien hebben we op nog eens acht dagen pogingen gedaan om steltlopers te vangen en twee nachten om rallen te vangen, deze echter zonder resultaat. Fred Koning en assistenten kwamen op 25 dagen naar de Amsterdamse Waterleidingduinen om uilen en roofvogels op te sporen, te ringen en zoveel mogelijk prooiresten te determineren.

Zangvogels, eenden en steltlopers

Er werden 4645 vogels geringd in 83 soorten. Bovendien werden ook nog 460 reeds geringde vogels gevangen. De top-vijf van de nieuw geringde vogels bestond uit: Zwartkop (796), Kleine Karekiet (718), Roodborst (378), Tjiftjaf (266) en Merel (233).

We besteedden extra tijd aan het vangen van eenden m.b.v. een slagnet. Dit resulteerde in het ringen van 28 Kuifeenden, 17 Krakeenden, 6 Tafeleenden, 2 Wilde Eenden, 1 Zomertaling, 1 Slobeend en 1 Meerkoet; in totaal 56 exemplaren. De steltlopervangsten vielen erg tegen, slechts 5 Witgatjes, 4 Bonte Strandlopers, 2 Groenpootruiters, 1 Kleine Plevier, 1 Kievit, 1 Watersnip en 1 Tureluur konden we van een ring voorzien.

Nachtbrakers en bijzondere vogels

De nachtvangsten leverden 29 Waterrallen, 2 Porseleinhoentjes en 1 Waterhoen op. Leuke en bijzondere vangsten waren: Baardman (17), Blauwborst (10), Gierzwaluw (8), Bonte Vliegvanger (5), Waterrietzanger (2), Spotvogel (2), IJsvogel (1), Grote Gele Kwikstaart (1), Snor (1), Grote Karekiet (1), Bruine Boszanger (1), Bosuil (23 pulli en 13 adulte), Buizerd (30 pulli) en Havik (14 pulli).

Vinkenbaan Het Paradijsveld in de AW-duinen (Hans Vader).

Van elders...

Bij de 460 terugvangsten zaten enige vogels met een buitenlandse ring. Bijvoorbeeld Kleine Karekiet (3 uit België en 1 uit Zweden), Zwartkop (3 uit België) en Roodborst (1 uit Rusland).

Griepvirussen in vogels

Het virusonderzoek waar het vogelringstation aan meewerkt, maakt deel uit van een grootschalig onderzoek dat wordt gecoördineerd door de afdeling Virologie van de Erasmus Universiteit in Rotterdam.

Wat is de achtergrond van dit onderzoek? Nadat in 1997 in Hong Kong vogelpest op kippenboerderijen was uitgebroken, bleken er in dezelfde periode ook 6 personen aan de gevolgen van Influenza A te zijn overleden. De Erasmus Universiteit deed onderzoek naar de infectie en constateerde dat het griepvirus waar de mensen aan overleden waren voortkwam uit het vogelvirus. In het verleden zijn enige keren soortgelijke griepvirussen voorgekomen, zoals de Spaanse griep in 1918. Deze griep ontwikkelde zich tot een epidemie, waar toen naar schatting veertig miljoen mensen aan zijn overleden.

Nieuw virus

Er bestaan vele verschillende typen Influenza A-virussen bij vogels, terwijl bij de mens tot op heden slechts 5 verschillende typen zijn gevonden. In 1999 trof men weer een nieuw virus bij mensen aan, dat voorheen alleen bij vogels voorkwam. Dit virus vertoont verwantschap met het vorige kippenvirus en werd weer voor het eerst in Hong Kong en andere delen van China gevonden en blijkt nu wereldwijd onder vogels te circuleren.

Nauwlettend in het oog houden

Omdat besmetting bij mensen mogelijk is, maar over de overdracht eigenlijk niet veel bekend is, wordt dit virus nauwlettend in het oog gehouden. Algemeen wordt aangenomen dat (water)vogels het reservoir voor influenza A vormen. Zij verspreiden dit via hun poep. Een vogelpoepje kan miljoenen virusdeeltjes bevatten. Vooral tijdens de vogeltrek blijken vogels het virus uit te scheiden. Om de verspreiding te onderzoeken heeft de Erasmus Universiteit nu een meetnet opgezet om met name trekvogels te bemonsteren, van het hoge noorden tot aan de overwinteringsgebieden.

Het Vogelringstation AW-duinen kreeg het verzoek om hieraan mee te werken. In 1999 en 2000 verzamelden wij voor dit onderzoek respectievelijk ruim 400 en 850 cloaca-uitstrijkjes en poepmonsters. Er zijn op dit moment nog geen influenza-virussen aangetroffen in de door ons verzamelde monsters. Het onderzoek wordt in ieder geval ook in 2001 voortgezet.

*Namens de medewerkers van het Vogelringstation AWD,
Hans Vader*